

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

75.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 18-го Сентября — 1836 — Wilno. Piątek. 18-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 10-го Сентября.

Ея Императорское Величество Государыня Императрица Высочайше повелѣть соизволила, сдѣлать известнымъ полученныи Ея Величествомъ десятый, 11 и 12 бюллетень о состояніи здоровья Государя Императора :

„Чембаръ; 4-го Сентября, въ восемь часовъ вечера.

Его Величество Государь Императоръ чувствуетъ Себя совершенно здоровымъ. Боль и опухоль въ переломленномъ мѣстѣ совершенно прошли, и сращеніе кости болѣе и болѣе укрѣпляется.“

„Чембаръ; 5-го Сентября, въ восемь часовъ вечера.

Государь Императоръ чувствуетъ Себя весьма хорошо, и сращеніе перелома до того укрѣпилось, что Его Величество могъ одѣться и прохаживаться на открытомъ воздухѣ.“

„Чембаръ; 6-го Сентября, въ восемь часовъ вечера.

Состояніе здоровья Государя Императора совершенно удовлетворительно, и сегодня Его Величество съ часъ времени изволилъ прохаживаться на открытомъ воздухѣ.“

Подписали: Лейбъ-Медикъ *Арендтъ*.

Уѣздный Врачъ *Цвернеръ*. (С. П.)

Высочайшею Грамотою, 25-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны 1-й степени Императорскою Короною украшеннаго*, Нижегородскій Военный Губернаторъ, Генераль-Маіоръ *Бутурлинъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ Августа 23 назначаются: исправляющій должность Начальника 7-го Округа Корпуса Жандармовъ Полковникъ *Масловъ 2-й*, состоятъ при Шефѣ Жандармовъ, Командующемъ Императорскою Главною Квартирою, Генераль-Адъютантъ Графъ *Бенкендорфъ*; Полковникъ *Фалькенбергъ*, исправляющимъ должность Начальника 7-го Округа Корпуса Жандармовъ.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Анны*: Нижегородскій Полицеймейстеръ, состоящій по Кавалеріи Полковникъ *Махотинъ* — второй степени Императорскою Короною украшеннаго, а Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія Полковникъ *Готманъ* — второй степени, безъ украшенія.

— Калужскій Вице-Губернаторъ, Коллежскій Советникъ *Оолинъ*, уволенъ, по разстроенному здоровью, отъ сей должности, съ причисленіемъ къ Министерству Финансовъ, и Всемилостивѣйше повелѣно быть на мѣстѣ его Калужскимъ Вице-Губернаторомъ, Губернскому Контролеру Тульской Казенной Палаты, 6-го класса *Хрущову*, съ переименованіемъ его въ Коллежскіе Советники.

— Служащій въ V-мъ Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Надворный Советникъ *Наркизъ Тарасенко-Амрѣшковъ*, и Столоначальникъ Канцеляріи Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Титулярный Советникъ Александръ *Загряжскій*, Все-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 10-go Września.

NAYJAŚNIEYSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ NAYWYŻSZY rozkazać raczyła, podać do wiadomości, przez JEJ CESARSKĄ MOŚĆ otrzymane dziesiąty, jedenasty i dwónasty biuletyny, o stanie zdrowia CESARZA JEJ MOŚCI.

„Czembar, 14-go Września o godzinie 8 wieczorem.

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEJ MOŚĆ czuje Się zupełnie zdrowym. Ból i puchlina w miejscu złamania zupełnie ustały, a zrośnięcie kości co raz się umacnia.“

„Czembar, 5-go Września o godzinie 8 wieczorem.

„CESARZ JEJ MOŚĆ czuje Się bardzo dobrze, a zrośnięcie złamania umocniło się tak dalece, że NAYJAŚNIEYSZY PAN mógł się odziać i przechadzać na wolném powietrzu.“

„Czembar, 6-go Września o godzinie 8 wieczorem.

„Stan zdrowia CESARZA JEJ MOŚCI zupełnie jest zadowalający, i dzisiaj NAYJAŚNIEYSZY PAN blisko godzinę raczył się przechadzać na otwartém powietrzu.“

Podpisali: Leib-Medyk *Arendt*.

Lekarz Powiatowy *Zwerner*. (P. P.)

Przez NAYWYŻSZY Dyplomata 25-go Sierpnia, NAYŁASKAWIEY mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Anny 1-go stopnia Cesarstką Koroną ozdobionego*, Niżegorodzki Wojenny Gubernator, Jenerał-Major *Buturlin*.

— Przez NAYWYŻSZY Rozkaz dzienny 25-go Sierpnia, naznaczają się: Sprawujący obowiązek Naczelnika 7-go Okręgu Korpusu Żandarmów Półkownik *Mastow 2-gi*, zostawać przy Szefie Żandarmów, Dowodzącym CESARSKĄ Główną Kwaterą, Jenerale-Adjutantcie Hrabi *Benckendorfie*; Półkownik *Falkenberg*, Sprawującym obowiązek Naczelnika 7-go Okręgu Korpusu Żandarmów.

— Przez NAYWYŻSZY Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, NAYŁASKAWIEY mianowani Kawalerami *Orderu S. Anny*: Policmeyster Niżegorodzki, liczący się w Kawaleryi Półkownik *Machotin* — drugiego stopnia, *Cesarstką Koroną ozdobionego*, a zaś Korpusu Inżynjerów Dróg komunikacyi Półkownik *Hotman* — drugiego stopnia, bez tej ozdoby.

— Vice-Gubernator Kałuzki, Radzca Kollegialny *Fomin*, uwolniony, z przyczyny zruynowanego zdrowia od tego obowiązku, z policzeniem do Ministerium Skarbu, i NAYŁASKAWIEY rozkazano bydz na jego miejscu Vice-Gubernatorem Kałuzkim Gubernialnemu Kontrollerowi Tulskiej Izby Skarbowey, 6-tej klasy *Chruszczowu*, z mianowaniem Radzcą Kollegialnym.

— Zostający w V-tym Oddziale Własney JEJ MOŚCI CESARSKIEY Kancelaryi Radzca Dworu Narcyz *Tarasienko-Arieszkow* i Naczelnik Stołu Kancelaryi Ministra Spraw Wewnętrznych, Radzca Honorowy *Alexander Zagrzański*, NAYŁASKAWIEY mianowani Kamer-

милостивѣйше пожалованы въ званіе Каммеръ-Юнкеровъ Высочайшаго Двора.

— Г. Статсъ-Секретарь *Танбеев*, отношеніемъ отъ 8-го сего Августа, уведомилъ Г. Министра Юстиціи, что хотя 5-го Января 1835 года объявлено циркулярно Высочайшее повелѣніе, чтобы гражданскіе чиновники носили мундиры, какіе присвоены ихъ должностямъ, въ точную сообразность съ Высочайше конфирмованнымъ, 27-го Февраля 1834 года, Положеніемъ о гражданскихъ мундирахъ, которыми постановлено, чтобы каждая должность отличалась присвоеннымъ оной шитьемъ на мундиръ, и чтобы вице-мундиры при шпагахъ имѣли только первые три разряда; но нѣкоторые чиновники продолжаютъ употреблять вице-мундиры при шпагахъ, по сдѣланнымъ прежде частнымъ разрѣшеніямъ. Если же, при изданіи означеннаго Положенія, и было Высочайше дозволено въ продолженіе года донашивать старые мундиры, то нынѣ, за протеченіемъ болѣе двухъ лѣтъ, всѣ должны имѣть уже мундиры по новому Положенію. Почему, для соблюденія единообразія и соответственнаго величества повелѣть изволилъ, подтвердитъ по всѣмъ гражданскимъ вѣдомствамъ, чтобы всѣ служащіе носили мундирное одѣяніе, въ точную согласность съ Положеніемъ о мундирахъ, а вице-мундиры при шпагахъ имѣли бы только первые три разряда.

— Правительствующимъ Сенатомъ въ званіе потомственного почетнаго гражданства удостоены: купцы 1-й гильдіи: Московскіе, Карлъ *Ленгольдъ* съ семействомъ, Николай *Жуковъ* съ семействомъ; Иркутскій, Александръ *Савишиковъ* съ женою Феклою; Касимовскій, Яковъ *Алянзиковъ* съ семействомъ; Рижскій, Іоаннъ *Пандеръ*; Чистопольскій, Леонтій *Месикизевъ* съ семействомъ; купцы 2-й гильдіи: Московскій, Ѳеодоръ *Кузнецовъ* съ семействомъ; Воронежскій, Петръ *Аврамовъ* съ семействомъ; Покровскій, Петръ *Прокофьевъ* съ семействомъ; Рижскій, Павелъ *Грачевъ* съ семействомъ; Романоборисоглабскій, Игнатій *Юринъ* съ семействомъ и дядею Яковомъ; Серпуховскій, Дмитрій *Плотниковъ* съ семействомъ.

— Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ 5-го Іюня сообщилъ Г. Министру Народнаго Просвѣщенія, что, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, Государь Императоръ, во 2-й день Іюня, Высочайше повелѣть соизволилъ: оставивъ фондъ Каноника *Велизки*, 14,000 золотыхъ, въ распоряженіи Ковенскихъ Августіановъ, возложить на мѣстное Римско-Католическое Епархіальное Начальство сдѣлать распоряженіе, чтобы сии Монахи половину получаемаго ими съ того фондуша дохода выдавали впредь ежегодно Училищному Вѣдомству, по его назначенію, начавъ сей платежъ съ 1-го Января 1837 года.

— По случаю упраздненія въ Кіевѣ Доминиканскаго Монастыря, состоялось въ 1832 году Высочайшее повелѣніе, чтобы завѣщанный сему Монастырю Коллежскимъ Регистраторомъ *Гиріоловиземъ* фондъ на содержаніе четырехъ бѣдныхъ сиротъ былъ обращаемъ на ихъ же воспитаніе въ Кіевской Гимназіи, куда они и переведены. Нынѣ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 23 день Іюня Высочайше утверждены слѣдующія предположенія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія: 1) Завѣщанный *Гиріоловиземъ* капиталъ предоставить въ вѣдѣніе Первой Кіевской Гимназіи. 2) Проценты съ сего капитала раздѣлить по равной части между четырьмя бѣдными сиротами, отдавая таковыя деньги въ распоряженіе родственниковъ или благотворителей, у коихъ они находятся, на снабженіе ихъ одеждою, учебными пособіями и другими потребностями. 3) Таковыя пособія производить означеннымъ сиротамъ, пока они обучаются будутъ въ низшихъ Учебныхъ Заведеніяхъ и Гимназіи; съ выходомъ же изъ сихъ Заведеній прекращать. 4) Поставить въ обязанность Директору Гимназіи наблюдать, чтобы сироты сии дѣйствительно снабжены были необходимыми потребностями, сообразно съ отпускаемою на нихъ изъ доходовъ съ фондуша суммою.

— Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, по представленію Г. Попечителя С. Петербургскаго Учебнаго Округа, разрѣшилъ ввести въ дополнительномъ классѣ Коммерческихъ Наукъ въ Владимірскомъ Уездномъ Училищѣ преподаваніе Латинскаго языка.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что по возникшему вопросу: сколько процентовъ должны платить Приказы Общественнаго Призрѣнія на обращающіеся въ нихъ капиталы, Попечительнымъ о тюрьмахъ Комитетамъ принадлежащимъ, и могутъ ли платимы быть проценты на сии капиталы прежде истеченія постановленнаго Свод. Зак. т. 13, Устав. о Общ. Призр. въ ст. 224 трехлѣтняго срока обращенія въ Приказъ, онъ

жункрами Найвысшего Двора.

— П. Секретарь Стану *Таніеjew*, прѣзъ однесienie się pod dniem 8-mym tego Sierpnia, zawiadomił P. Ministra Sprawiedliwości, iż chociaż 5-go Stycznia 1835 roku obwieszczone cyrkularnie Найвысшій rozkaz, ażeby urzędnicy cywilni nosili mundury, jakie są przepisane ich obowiązkom, z istotuемъ zastosowaniem się do Найвысшій zatwierdzoney 27-go Lutego 1834 roku Ustawy o mundurach, przez którą postanowiono, ażeby każdy obowiązek odznaczał się przepisanyмъ sobie hakiem na mundurze, i żeby vice-mundury przy szpadach nosiły tylko pierwsze trzy rzędy; ale niektórzy urzędnicy nie przestają używać vice-mundurów przy szpadach, podług uczynionych przedtém prywatnych rozstrzygnięć. Jeżeli zaś przy wydaniu pomienionej ustawy było Найвысшій dozwolono w przeciągu roku donaszać stare mundury, tedy teraz, po upływnieniu więcey dwóch lat, wszyscy już powinni mieć mundury podług nowej ustawy. A zatem, dla zachowania jednorodności i stosownie do celu ustanowienia mundurów, Найвысшій PAN rozkazać raczył, ponowić do wszystkich władz cywilnych, ażeby wszyscy służący nosili mundury, podług istotney zgodności z ustawą o mundurach, a vice-mundury przy szpadach, żeby miały tylko pierwsze trzy rzędy.

— Przez Rządzący Senat godnemi stanu potomnych honorowych obywateli miejskich uznani: kupcy i szczy gildy: Moskiewscy, Karol *Lengold* z familią, Nikołaj *Zukow* z familią; Irkucki, Alexander *Swiesznikow* z żoną Teklą; Kasimowski, Jakób *Alanczykow* z familią; Ryzki, Jan *Pander*; Czysstopolski, Leonty *Miesikiczew* z familią; kupcy 2 giley gildy: Moskiewski Teodor *Kuzniecowa* z familią; Woronezki, Piotr *Awramow* z familią; Pokrowski, Piotr *Prokofjew* z familią; Ryzki, Paweł *Graczew* z familią; Romanoborysoblebski, Ignacy *Juryn* z familią i stryjem Jakóbem; Serpuchowski, Dymitr *Płotnikow* z familią.

— P. Minister Spraw Wewnętrznych 5-go Czerwca zakomunikował P. Ministrowi Narodowego Oświecenia, iż po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Cesarz Jego Mość dnia 2-go Czerwca Найвысшій rozkazać raczył: zostawiwszy fundusz Kanonika *Wieliczki* 14,000 złotych w rozporządzeniu Kowieńskich Augustyanów, włożyć na miejscową Rzymsko-Katolicką Dyecezałą Zwierzchność uczynić rozporządzenie, ażeby ci Zakonnicy połowę otrzymywanego przez nich z tego funduszu dochodu, wypłacali odtąd co rok szkolney wiedzy, podług jej naznaczenia, zaczawszy to wypłacenie od 1-go Stycznia 1837 roku.

— Z powodu skasowania klasztoru Dominikańskiego w Kijowie, w roku 1832 nastąpił Найвысшій rozkaz, ażeby fundusz, testamentem zapisany temu klasztorowi przez Kollegialnego Regestratora *Giryłowicza*, na utrzymywanie czterech ubogich sierot, był obracany na ichże wychowanie w Gimnazjum Kijowskie, dokąd też oni są przeniesieni. Teraz, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 23 Czerwca Найвысшій zostały zatwierdzone następujące podania P. Ministra Narodowego Oświecenia: 1) Zapisany przez *Giryłowicza* kapitał, oddać pod wiedzę Pierwszego Gimnazjum Kijowskiego. 2) Od tego kapitału procenta rozdzielić po równey części pomiędzy cztery ubogie sieroty, oddając te pieniądze w rozporządzenie krewnych lub dobrodziejów, u których one zostają, na opatrzenie ich w odzież, naukowe pomoce i inne potrzeby. 3) Takowe wsparcia dawać pomienionym sierotom, dopóki się oni będą uczyli w niższych szkolnych zakładach i Gimnazjum; z wyściem zaś ich z tych zakładów zaprzestawać. 4) Przepisać za obowiązek Dyrektorowi Gimnazjum przestrzegać, ażeby te sieroty rzeczywiście były opatrywane w konieczne potrzeby, podług summy wydawanej im z dochodów funduszu.

— P. Minister Narodowego Oświecenia, po przedstawieniu P. Kuratora St. Petersburskiego Szkolnego Okręgu, rozstrzygnął wprowadzić w dodatkowej klasie nauk handlowych w szkole powiatowej Włodzimierskiej dawanie języka łacińskiego.

— Rządzący Senat słuchał raportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, iż na wynikiem zapytania: ile procentów powinny płacić urzędy Powszechnego Opatrzania od obracających się w nich kapitałów, należących do Opatrzających Turemnych Komitetów, i czy mogą być płacone od tych kapitałów procenta, przed upływniem ustanowionego Potężeniem Praw t. 13, postanowien o Powszechnem Opatrzaniu w art. 224 trzyletniego terminu obrótu ich w Urzędzie opatrzenia, P. Minister

Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ входилъ съ представлениемъ о семъ въ Комитетъ Г. Министровъ. Государь Императоръ, по положенію Комитета 21 минувшаго Іюля состоявшемуся, Высочайше повелѣть соизволил: въ дополненіе Свода Зак. т. 13, Устав. Общест. Призр. къ статьѣ 224, постановить правило, чтобы Приказы Общественнаго Призрѣнія платили узаконенные четыре процента на капиталы Попечительныхъ о тюрьмахъ Комитетовъ, если капиталы сіи будутъ находиться въ Приказахъ не менѣе шести мѣсяцевъ.

— Государь Императоръ Всемилоостивѣйше повелѣть соизволил: отрѣшеннаго Высочайшимъ указомъ 25 Октября 1831 года отъ должности Архангельскаго Гражданскаго Губернатора Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Филимонова*, считать не отрѣшеннымъ, но уволеннымъ отъ службы. (Сен. В.)

— Въ Ригѣ случилось, 11-го Августа, неслыханное тамъ происшествіе: объявлено было на баржѣ о продажѣ *портвейна*, и не явилось ни одного охотника. (С. П.)

Букарестъ, 20-го Августа.

Холера опять постигла Валахію и пагубное дѣйствіе ея обнаружилось болѣе всего на рѣкѣ Олтѣ въ городѣ Слатинѣ, котораго жители большею частію отъ страха разбѣжались. Господарь, чтобы хотя нѣсколько успокоить испуганныхъ жителей, самъ туда отправился. Въ Букарестѣ же хотя съ нѣкотораго уже времени примѣтны поносъ и рвота съ ознобомъ въ рукахъ и ногахъ, но настоящіе признаки холеры и смертности, слава Богу, не существуютъ.

Саранча появилась сначала въ Молдавіи, а потомъ чрезъ Фокшаны въ Валахію, и обратился отъ горъ Карпатскихъ и со стороны Одоевскъ, по направлению къ Браилову, съдастъ болѣе всего кукурузу, остающуюся еще на поляхъ несобранною. (А. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 14-го Сентября.

Телеграфъ доноситъ изъ Кобленца, отъ 13-го ч. по полудни въ 4 часа: „Сегодня предъ полуднемъ въ половинѣ 10 часа были маневры 8 корпуса арміи при Бѣлой башнѣ въ присутствіи Е. Высоч. Наслѣднаго Принца. Не смотря на непрерывный дождь, войска показали удивительный порядокъ и устройство, за что Е. В. высочайше изъявилъ свое удовольствіе. (А. Р. С. З.)

А в с т р і я.

Прага, 11-го Сентября.

Его Велич. Императоръ 7-го ч. с. м. пожаловалъ достоинство рыцарей Св. Венцеля бывшимъ при Коронаціи Его Велич. семи членамъ дворянскаго и осьми членамъ рыцарскаго сословія. Между членами дворянскаго сословія находятся Графъ Іосифъ *Шафгоге* и Графъ Іоаннъ Непомукъ *Траутмансдорфъ*.

— Вчера предъ полуднемъ происходило утвержденіе Ея Импер. Высочества Эрцгерцогини *Терезіи* въ званіе начальницы благороднаго женскаго заведенія при Королевскомъ замкѣ въ Градчинѣ.

— 8-го ч. с. м. Ихъ Импер. Величества въ сопровожденіи Ихъ Величествъ Короли и Королевы Саксонскихъ и всѣхъ находящихся здѣсь Эрцгерцоговъ и Эрцгерцогинь, посѣщали выставку Богемскихъ произведеній.

— Третьяго дня вечеромъ въ комнатахъ Ихъ Импер. Величествъ былъ концертъ, въ которомъ участвовали члены здѣшняго консерваторіума. (D. P.)

— Пражское Іудейское общество начало празднованіе Коронаціи Императора особеннымъ торжествомъ, которое состояло въ выставкѣ Іудейскихъ ремесленныхъ цѣховъ съ флагами ихъ и всѣхъ Іудейскихъ фабрикантовъ, также въ украшеніи Іудейскаго города и особенно въ томъ, что въ заѣздъ испытанія главной Израильской школы — гдѣ находятся изображенія знаменитаго основателя этой школы Императора *Іосифа II* и его наслѣдниковъ — торжественно поставлены были портреты Коронованнаго Императора *Фердинанда I*, пожертвованный въ сей институтъ; далѣе, открыто подѣ покровительствомъ почтеннаго Оберъ-Бургграфа, Графа *Хотекъ*, Израильское заведеніе храненія малолѣтнихъ дѣтей для 120 дѣтей мужскаго и 80 женскаго пола; основаны также два заведенія для сиротъ; 50 бѣдныхъ дѣтей мужскаго и женскаго пола, въ красивой одеждѣ отправились къ церковнымъ празднествамъ начатымъ въ Синагогѣ, при чемъ отличный хоръ Израильскаго богоугоднаго общества подѣ руководствомъ Канцельмейстера *Скрюкса* съ акомпаниментомъ органа, вмѣстѣ съ здѣшними Раввинами пѣлъ псалмы приличные торжеству; а Докторъ *Саксъ* изъ Берлина назначенный въ это время Проповѣдникомъ отъ упомянутаго общества, произнесъ прекрасную и трогательную рѣчь. (А. Р. С. З.)

Справъ Внутреннихъ чинилъ о тѣмъ представленіе до Комитету Р. Р. Министровъ. Цесаръ Jego Моść, по настоянію постановленію Комитету 21-го зeszłego Lipca, Найвышэй розказалъ рачыѣ: На dopełnienie Połączenia Praw t. 13, Ustawy Powszechnego Opatrzienia do art. 124, postanowić za prawidło, ażeby Urzędy Powszechnego Opatrzienia płaciły ustanowione cztery procenta od kapitałów Opiekunichy Turemnych Komitetów jeżeli te kapitały będą zostawały w tych Urzędach nie mniej sześciu miesięcy.

— Цесаръ Jego Моść Найтаскавіей розказалъ рачыѣ: usuniętego przez Найвышэй указ 25-го Października 1831 roku od obowiązku Archangielskiego Cywilnego Gubernatora Rzeczywistego Radcy Stanu *Filimonowa*, uważać, nie usuniętym, ale uwolnionym od służby. (G. S.)

— W Rydze zdarzył się, 11-go Sierpnia, niesłychany tam wypadek: obwieszczono na giełdzie o sprzedaży portweinu, i nie było żadnego ochotnika do jego kupowania. (P. P.)

Bukarest, 20-go Sierpnia.

Cholera znówu nawiedziła Wołoszczyznę, i zgubne jej skutki okazały się nadewszystko ponad rzeką Oltę w mieście Slatynie, którego mieszkańcy po większej części ze strachu rozpierzchli się. Gospodarz, ażeby cokolwiek uspokoić przelęknionych mieszkańców, sam tam pojechał. W Bukarescie zaś, chociaż od pewnego już czasu dają się spostrzegać biegunka i wymity z drętwieniem w ręku i nogach, ale prawdziwe znaki cholery i śmiertelność, dzięki Bogu, nie istnieją.

Szarańcza ukazała się naprzód w Mołdawii, a potem przez Fokszany na Wołoszczyźnie, i zwróciwszy się do gór Karpackich, oraz ze strony Odobeszty, w kierunku ku Braiłowu, zjada najwięcej kukurudzę, która zostaje jeszcze na polu niezebraną. (G. A.)

WІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЦЗНЕ.

Р р у с с і я.

Берлинъ, дня 14 Września.

Telegraf donosi z Koblenzu pod d. 13 o godzinie 4-ey po południu: „Dzisiaj przed południem o pół do 11-tej odbyły się wojskowe manewry 8-go korpusu, pod Białą-Wieżą, w obecności J. Kr. Wys. Nasciępcy tronu. Pomimo ciągłego deszczu, wojska okazały wzorowy porządek i postawę, za co J. Kr. Wys. oświadczyć raczył zupełne swe zadowolenie. (A. P. S. Z.)

А в с т р і я.

Praga, 11-go Września.

N. Cesarz Jmć z powodu koronacyi swojej d. 7 b. m. nadał 7 członkom stanu magnatów i 8 członkom stanu rycerskiego, dostojność Kawalerów S. Wacława; ze zwykłym obrzędem passowania na rycerzy. Między członkami stanu magnatów, znajdując się Hrabia Józef *Schaffgotsche* i Hrabia Jan Nepomucen *Trauttmansdorff*.

— Wczora przed południem odprawiła się installacya Jey C. W. Arcy-Xiężny *Zofii* na Xienią szlacheckiego damskiego klasztoru w zamku Królewskim Hradszynie.

— NN. Cesarstwo II., w towarzystwie NN. Królestwa Ich Mość Saskich, oraz wszystkich obecnych tu Arcy-Xiężat i Arcy-Xiężn zwiedzili d. 8 b. m. Wystawę pldow przemysłu Czeskiego.

— Onegdaj wieczorem był na pokojach NN. Cesarstwa Ich Mość koncert, na którym grali także członkowie tutejszego konserwatorium. (D. P.)

— Praska Gmina Izraelska, zaczęła obchód koronacyi Cesarza, przez szczególnie uroczystości; odbywała się processya Izraelskiego rękodzielniczego cechu z jego chorągiewami i w ogólności wszystkich żydowskich fabrykantów, również uroczyste ozdobienie miasta żydowskiego, a główniejszy obrzęd zawierał się w tѣm, że w sali examinów żydowskiej głównej szkoły — gdzie wiszą portrety wielkopomney pamięci założyciela tej szkoły, Cesarza *Józefa II* i jego następców — uroczystie umieszczony został poświęcony Instytutowi portret koronowanego Cesarza *Ferdynanda I*; dalej, pod opieką zasłużonego wielkiego Burgrabiego, Hrabiego *Chotek*, otworzony został zakład wychowania dzieci żydowskich. na 120 chłopców i 80 dziewcząt, również dwa zakłady dla osieroconych dziewcząt; 50 ubogich dzieci płci męskiej i żeńskiej dobrze ubranych udało się na uroczyste do synagogi nabożeństwo, któremu towarzyszył przewyborny chór Izraelskiego towarzystwa religijnego pod dyрекcyą Kapelmistrza *Skraux* z akkompaniemem organów, a tuteysi wyżsi Rabin, odmawiali stosowne do uroczystości modlitwy i psalmy; również przy tej okoliczności, wybrany na kaznodzieję od wspomnionego towarzystwa, Dr. *Sachs* z Berlina, miał przewyborną i poruszającą mowę. (A. P. S. Z.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 9-го Сентлбры.

Оппозиціонные журналы утверждаютъ, что нынѣшнее Министерство не будетъ имѣть большинства въ Палатѣ Депутатовъ. По сему въ защиту ихъ является *Журналъ Првній* и доказываетъ, что если прежнее удаленіе изъ Кабинета Г. *Лизо* не было слѣдствіемъ политическаго разногласія между тогдашнимъ Министерствомъ и Палатою Депутатовъ, то и теперь нѣтъ причины ничего опасаться.

— Говорятъ, что *Кордова* остановился на границѣ, трогательно прощаясь съ отечественною землею.

— Замокъ Винсансъ, укрѣпленіемъ коего занимались шесть лѣтъ, кругомъ имѣетъ окопы, защищенъ отъ пушечныхъ выстрѣловъ и снабженъ запасами оружія.

— Графъ *Левенгелль* прибылъ сюда для начатія торговыхъ переговоровъ между Швеціею и Франціею. Сюда прибылъ также изъ Лондона Шведскій Министръ Гр. *Веттерштедтъ*, для операціи, при которой у него будетъ вынутъ камень по методѣ Доктора *Сивіаль*.

— Изъ Тулона пишутъ, что со времени прибытія Маршала *Клозеля* въ Алжиръ, ни о чемъ болѣе не говорятъ тамъ, какъ только о экспедиціи въ Константиноу. Время года единственно благоприятствуетъ сему, и войско соберется въ Бонъ. Экспедиція кончится съ исходомъ Нолбры, потому, что съ этого времени наступаютъ дожди.

— У ружейныхъ мастеровъ и торгующихъ оружіемъ, сдѣланы новые обыски и отобрано отъ 5 до 6 т. ружьевъ. — *National* замѣчаетъ, что для столицы караулъ состоитъ нынѣ изъ 79,000 чел., а именно: 24,000 Парижскаго гарнизона, 25,000 чел. находящихся въ окрестностяхъ не болѣе 20 миль и 30,000 въ лагерѣ при Компьенѣ.

— На вчерашней биржѣ было общее мнѣніе, что Маршалъ *Султъ* не будетъ участвовать въ администраціи; по сей причинѣ ассигнаціи нѣсколько возвысились, ибо извѣстно, что Маршалъ будучи Президентомъ Совѣта, находился на сторонѣ посредничества, а спекулянты того не желаютъ. Молва о заговорѣ не произвела на курсъ ни малѣйшаго вліянія.

— Нѣсколько уже дней опять по ночамъ начались на улицахъ разбои. Въ прошедшее Воскресенье 12 воровъ напавъ на одного молодого человека, закрыли ему платкомъ ротъ и отняли 300 фр. Въ ту же ночь пробрались въ лавку Ювелира *Картона*, и похитили у него драгоценныхъ вещей на 50,000 фр.

— Подбородки которые теперь носятъ, вѣроятно не надолго останутся. Баронъ *Алибертъ* въ разсужденіи, читанномъ на сихъ дняхъ въ госпиталѣ Св. Людовика, доказывалъ, что и древніе Римляне носили такіе бороды, которые причиняли вредную болѣзнь называемую *Varus Mentagra*.

10-го Сентлбры.

Г. *Тьерз* третьяго дня вечеромъ выѣхалъ изъ Парижа. Онъ совершитъ путешествіе по Италіи, Швейцаріи и Германіи.

— Одинъ изъ журналовъ утверждаетъ, что новые Министры имѣли совѣщаніе объ Испанскихъ дѣлахъ, но ничего рѣшительнаго неопредѣлили. Мнѣнія не были согласны; нѣкоторые признавали нужнымъ задержать въ Пау, Тарбесъ и Перпиньянъ баталіоны предназначенные въ Испанію до дальнѣйшаго развитія нынѣшняго устройства дѣлъ.

— *Жур. Првній* уведомляетъ, что первымъ дѣйствіемъ нынѣшняго Министерства, было назначеніе Посланника въ Мадридъ; впрочемъ не извѣстно кого избрали. Въ публикѣ говорили о Г. *Себастьяни*.

— Полученные здѣсь Мадридскіе журналы ничего новаго не сообщаютъ; они осуждаютъ постановленіе Правительства касательно новаго набора рекрутъ, но не предлагаютъ выгоднѣйшихъ мѣръ. — Въ отношеніи къ военнымъ дѣйствіямъ, послѣдніе успѣхи Карлистскаго Генерала *Гомеса*, внушаютъ въ Мадридѣ опасеніе, особенно потому, что этотъ корпусъ перешедъ Старую Кастилію, провинціи Леонскую, Валенціи и Валадолидскую, пробрался черезъ Самосіерру въ провинцію Гвадалаксару, которая какъ извѣстно, граничитъ съ Новою Кастиліею.

— Прежнее извѣстіе, будто *Итуральде* сдѣлся Христіаномъ, неосновательно. Напротивъ, онъ теперь въ главной квартирѣ *Донъ-Карлоса*, и получить новую команду.

11-го Сентлбры.

Фрегатъ *Ифигенія*, на которомъ находится Герцогъ *Жоанвилльскій*, 14 Августа сталъ на якорь въ Мальтѣ, съ намѣреніемъ плыть на востокъ. Принцъ, кромѣ обыкновенной морской болѣзни, впрочемъ чувствовалъ себя хорошо.

— Г. *Кузенъ* отправился вчера въ Голландію, чтобы познакомиться съ тамошнею системою воспитанія.

— Тремя постановленіями Испанской Королевы

FRANCA.

Парыжъ, дня 9 Върсе́ннѣ.

Дниенники оппозиціонныя утверждаютъ, что Министерству те́ра́нне́е не бѣдѣе мѣало вѣ́еко́еи въ Избѣ Депутуваныхъ. Зъ тѣго поведу высту́еи въ ихъ о́роніе *Journ. des. Déb.* и доведу, зѣ гдѣ да́внѣеише вы́еи́е *P. Guizot* зъ Gabinetu, не бѣло skutkiem polityczney róznosci miēdzi ówczasowḗm Ministeryum, a Izbą́ Deputuваныхъ, tedy i teraz niczego obawiać się nie ma przyczyny.

— Мо́ви́а, зѣ *Cordova*, станавшы на границы, зъ rozczuleniemъ pożegnał ziemię́ rodzinną.

— Zamek Vincennes, nad umocowaniemъ kóregoъ przez lat 6 pracowano, jest cały podminowany, od bomb zabezpieczony i w zapasy broni opatrzony.

— Hr. *Löwenhielm* przybył tu dla rozpoczęcia układowъ handlowychъ między Szwecją a Francją. Przybył także z Londynu Minister Szwedzki Hr. *Wetterstädt*, dla poddania się operacyi kamienia pęcherzowego podługъ metody doktora *Civiale*.

— Donoszą z Tulonu, zѣ od czasu przybycia Marszałka *Clauzel* do Algieru, nie mówią tam o niczḗm wiecey, tylko o wyprawie do Konstantyny. Pora roku jest właśnie po temu, a woysko zgromadzi się w Bonie. Wyprawa ukończy się z końcemъ Listopada, bo to jest czas nastającychъ deszczów.

— U strzelbmistrzów i handlującychъ bronią, nowe znów zrobiono poszukiwania i zabrano tymъ razemъ 5 do 6 tysięcy strzelbъ rozmaitychъ. — *National* czyni uwagę, zѣ stolica jest teraz strzeżona przez 79 000 ludzi, to jest: 24,000 załogi paryzkiej, 25,000 znajdującychъ się w okolicachъ nie daley, jakъ na obwódъ 20 godzinъ drogi, a 30,000 w obozie do Compiègne.

— Nagiełdzie wczorayszey było powszechnḗmъ zdaniemъ, zѣ Marszałekъ *Soult* nie bѣdѣe miałъ udziału w administracyi; ztądъ teżъ pochodzi, zѣ papiery sziy nieco w góré: bo wiadomo, zѣ Marszałekъ, bѣdącъ Prezesemъ Rady, obstawałъ za interwencyą, a tey nie życzą sobie spekulanci. Pogłoski o spisku nie sprawiłyъ najmniejszego na kursa wpływu.

— Od dni kilku zaczynają się znówъ rozboje nocne po ulicachъ. Zesztey niedzieli napadło 12 łotrówъ pewnego młodego kawalera, kóremu, zatkawszy chustkąъ usta, 300 fr. zabrali. Tegożъ dnia odbito sklepъ jubilera *Carton*, i zabrano mu kleynotowъ przeszło na 50,000 fr. wartości.

— Noszenie podbródkówъ, bѣdącychъ terazъ w modzie, nie długo zapewne potrwa. Baronъ *Alibert* dowodziłъ temi dniami w prelekcyachъ swoichъ, w szpitalu St. Louis, zѣ noszenie takiego rodzaju brody zъ Rzymian, zrodziłoъ brzydkąъ chorobę́, zwanąъ *Varus Mentagra*.

Dnia 10.

Pan *Thiers* wyjechałъ zawczora wieczoremъ zъ Paryża: ma podróżowaćъ we Włoszechъ, Szwajcaryi i w Niemczechъ.

— Jedna zъ gazetъ zapewnia, zѣ nowi Ministrowie naradzali się w interessachъ hiszpańskichъ, ale nie ostatecznego nie postanowili. Zdania byłyъ podzielone: niektórzy uznawali potrzebę zatrzymania w Pau, Tarbes i Perpignan, баталіонówъ, kóóre byłyъ przeznaczone do Hiszpanii, do dalszego rozwinięcia się térańnѣeишеgo stanu rzeczy w tymъ kraju.

— *Journ. des. Déb.* donosi, zѣ pierwszymъ czynemъ térańnѣeишеgo Ministeryumъ, było mianowanie Posła do Madrytu; nie wymienia jednakъ, na kogo padłъ wybórъ. W publiczności mówiono, zѣ na Pana *Sebastiani*.

— Otrzymane tu dzienniki madryckie nic nowego nie donoszą. Naganiająъ one postanowienie Rząduъ względemъ nowego zaciąguъ rekrutówъ, ale lepszychъ środkówъ natomiastъ nie doradzają. — Co się tyczy działańъ wojennychъ, ostatnie powodzeniaъ karolistowskiego Jenerała *Gomez*a, wzniecająъ obawę́ w Madrycie, zwiastującъ, zѣ корпусъ ten, przeszedłszy Starą-Kastylią, prowincye Leon, Palencya i Valladolid, dostałъ się przezъ Samosierra ażъ do prowincyi Guadaluara, graniczącey, jakъ wiadomo, zъ Nową-Kastylią.

— Wiadomośćъ dańnѣeишеа, jakoby *Ituralde* poddałъ się Krystynistomъ, okazała się mylną. Jestъ onъ właśnie przy główney kwaterze *D. Carlosa* i ma otrzymaćъ nowe dowództwo.

Dnia 11.

Fregata *Iphigenia*, na pokładzie kóreыъ znajduje się *Xiaże Joinville*, stała na kotwicy d. 14 Sierpnia w Malcie, mającъ zamiarъ udać się na Wschódъ. *Xiaże*, próczъ zwyczajney słabości morskiej, miałъ się dobrze.

— Panъ *Cousin* wyjechałъ wczora do Hollandyi, dla poznania tamtejszego systematuъ wychowania.

— Trzemaъ dekretamiъ Króloweyъ Hiszpańskiey posta-

опредѣлено: продажа колоколовъ и монастырской утвари; обращеніе казенныхъ имѣній на военныя потребности и принужденный заемъ въ 400 милліоновъ реаловъ съ уплатою за четыре года. (G. C.)

— Изъ Алжира уведомляютъ, что между тамошними Арабами ходитъ новая прокламація *Абдель-Кадера*. Приверженецъ нашъ *Мустафа*, видѣвъ копію этой прокламаціи у одного солдата, котораго тотчасъ велѣлъ разстрѣлать за то, что онъ не отдалъ ее своему Начальнику. Поминутая прокламація издана ко всемъ, которымъ Богъ даровалъ милость, признавать Магомета его Пророкомъ. Онъ призываетъ благовѣрныхъ къ соединенію, для вытѣсненія невѣрныхъ изъ земли, назначенной только Магометанамъ.

— Въ здѣшнихъ политическихъ обществахъ говорятъ, что Г. *Истурисъ* недавно поручилъ Испанскому Посланнику въ Парижѣ, объявить Г-ну *Тьеру*, что если по ходатайству его Франція приметъ вооруженное посредничество, тогда получитъ онъ достоинство Испанскаго Гранда первой степени съ званіемъ *Князя Союза* и орденъ Золотого Руна, и сверхъ того, ему будетъ пожаловано Государственное имѣніе *Албуфера* въ провинціи Валенціи, для поддержанія степени Испанскаго Гранда.

— Слышно, что всѣ высшіе чиновники Префектуры Полиціи, одновременно съ Г-мъ *Жике* подали въ отставку.

— Трудно угадать, почему дѣла на биржѣ съ нѣкотораго времени производятся столь неуспѣшно. Вчера ничего почти ни куплено, ни продано. Только носился слухъ, что наши Палаты будутъ распущены для того, чтобы новые Министры могли приобрести большинство.

— Изъ Мадрита уведомляютъ, что Генерала *Родилла* отправившагося къ арміи, ежеминутно ожидали обратно въ столицу.

— 30-го ч. Августа, Испанская Королева издала повелѣніе къ Г-ну *Гиль-де-ла-Квадра*, поручая ему немедленно усилить внутреннюю милицію, согласно съ постановленіемъ 1822 года.

— Король вчера въ полдень прибывъ изъ Нелли въ здѣшнюю столицу, принималъ новаго Префекта Полиціи Г. *Делессера*, а потомъ въ продолженіе часа занимался со всеми Министрами, и въ 6 часовъ обратно выѣхалъ въ Нелли.

— *Gazette de France* по частнымъ письмамъ изъ Мадрита уведомляетъ, что между корпусами *Лопеца* и *Гомеца*, происходило жаркое сраженіе, и что наконецъ 2,000 чел. Королевской гвардіи положило оружіе. (D. P.)

13-го Сентября.

Третьяго дня вечеромъ Пруссій Посланникъ имѣлъ у Короля въ Нелли аудіенцію. Вчера бывшій Префектъ Полиціи Г. *Жике*, также былъ принимаемъ тамъ Его В-мъ. Герцоги *Орлеанскій* и *Немурскій* вчера по утру возвратились сюда изъ Компьена.

— Датскій Посланникъ вчера въ приватной аудіенціи, поднесъ Его В-ву письмо своего Короля съ уведомленіемъ о кончинѣ Ландграфа *Гессенъ-Кассельскаго*. Король по сему случаю велѣлъ наложить трауръ на пять дней.

— Слышно, что Правительство вчера вечеромъ получило рѣшительный отказъ Маршала *Сульты*, на счетъ вступленія въ новый Кабинетъ. Также и Маршалъ *Молиторъ* уже не расположенъ по прежнему къ принятію Военнаго Министерства.

— Г. *Мартенъ* (изъ Северн. Департамента), сегодня прибылъ въ Парижъ.

— Въ *Journ. de Paris* содержится: „Телеграфическая депеша изъ Марселя отъ 10-го ч. уведомляетъ, что прежняя Неаполитанская Королева, вдова Короля *Мюрата*, прибыла въ тамошній городъ.“

— *Courrier Français* сообщаетъ слѣдующее: „Корабль прибывшій изъ Туниса чрезъ 18 дней, доставилъ извѣстіе, что *Ахмедъ-Бей*, объявилъ Тунисскому Дивану новый гатишерифъ Султана, и въ тоже время требовалъ чтобы не дѣлали никакихъ препятствій въ Регентствѣ при рекрутскомъ наборѣ для Турціи. Это уведомленіе тѣмъ болѣе затрудняетъ Тунисское Правительство, что оно болѣе не видитъ защиты со стороны Французскаго флота, противу претензій Константинскаго Бей и напрасно требовало Совѣта у Европейскихъ агентовъ, которые кажется не имѣли никакихъ предписаній по сему обстоятельству. Полученныя въ Тунисѣ извѣстія изъ Триполя, доказываютъ, что Арабы повсюду встали противу войскъ, вышедшихъ на берегъ съ *Тагиръ-Пашею*. Здѣсь дѣло идетъ ни объ однихъ только Начальникахъ, которые не слушаютъ предписаній Турокъ, но и о всемъ народонаселеніи, которое поднимаетъ оружіе противу Порты, и отражаетъ ея войска.“

nowiono: sprzedaż dzwonów i ruchomości klasztornych; obrócenie dóbr narodowych na potrzeby wojenne; i pożyczkę przymuszoną, wynoszącą 400 milionów realów do opłacenia za lat cztery. (G. C.)

— Piszą z Algieru, iż między tamecznymi Arabami rozchodzi się nowa odezwa *Abdel-Kadera*. Wierny sprzymierzeniec nasz, *Mustapha*, dostrzegł kopię tej odezwy u jednego z żołnierzy, którego za to, że jej zwierchnikowi swemu nie oddał, natychmiast kazał rozstrzelać. Wzmiankowana odezwa jest adresowana do wszystkich, których Bóg udarował łaską, iż uznają Mahometa Prorokiem jego. Zachęca prawowiernych do wypędzenia pogan z ziemi, przeznaczonej tylko dla Mahometanów.

— Mówią w tutejszych towarzystwach politycznych, iż Pan *Isturiz* przed niejakim czasem polecił Ambasadrowi Hiszpańskiemu w Paryżu, aby oświadczył Panu *Thiers*, iż jeżeli wyjedna zbrojną interwencją ze strony Francji, w tym razie otrzyma dostojność Granda Hiszpańskiego pierwszej klasy z tytułem *Xięcia Przymierza* i order Złotego Runa, a prócz tego będzie miał darowane dobra rządowe *Albufera* w prowincji Valencyi, dla utrzymania godnie dostojności Granda Hiszpańskiego.

— Słychać, iż wszyscy wyżsi urzędnicy prefektury policyi, jednocześnie z Panem *Gisquet* podali prośby o dymisję.

— Trudno pojąć: dla czego interessa na giełdzie od niejakiego czasu tak źle idą. Wczora nic prawie ani przedano, ani kupiono. Jedyna pogłoska, która była w obiegu, jest: że Izby nasze mają być rozwiązane, aby nowi Ministrowie mogli sobie zjednać większość.

— Z Madrytu donoszą, iż Jenerał *Rodil*, który odejechał był do armii, co godzina oczekiwany jest w stolicy z powrotem.

— Dnia 30 Sierpnia wydała Królowa Hiszpańska postanowienie do Ministra *Gil de la Guadra*, polecające mu, aby bezzwłocznie powiększono milicją krajową stosownie do uchwały z r. 1822.

— Król Jmć, przybywszy wczora w południe z Neuilly do tutejszej stolicy, przyjął nowego Prefekta policyi, Pana *Delessert*, a potem przez godzinę pracował ze wszystkimi Ministrami; o godzinie 6 tej wyjechał na powrót do Neuilly.

— *Gazette de France* dodaje z listów prywatnych z Madrytu, iż bitwa między korpusami *Lopeza* i *Gomeza* była bardzo zacięta, i że na ostatku 2,000 żołnierzy gwardyi Królewskiej broń złożyły. (D. P.)

Dnia 13.

Zawczora wieczorem Poseł Pruski miał posłuchanie u Króla w Neuilly. Wczora dotychczasowy Prefekt Policyi, Pan *Gisquet* tamże od Króla był przyjęty. — *Xiążęta Orleans* i *Némours* wczora rano z Compiègne tu przybyli.

— Poseł Duński na prywatney wczora audyencyi złożył J. K. M. list Monarchy swego z uwiadomieniem o śmierci Landgraffa *Karola Hessen-Kasselskiego*. Z tej okoliczności Dwór przywdział dzisiaj na pięć dni żałobę.

— Rząd wczora wieczorem miał otrzymać wyraźne odmówienie Marszałka *Soulta*, względem weyścia do nowego Ministerjum. 1 Marszałek *Molitor*, nie tak już skłonny teraz, jak pierwiej, do przyjęcia Ministerjum Woyny.

— Pan *Martin* (z depart. Północnego) dzisiaj do Paryża przybył.

— *Dziennik Paryzki* zawiera: „Przez telegraficzne doniesienie z Marsylii uwiadamiają, że dawniejsza Królowa Neapolitańska, wdowa po Królu *Muracie*, do tamtejszego miasta przybyła.“

— *Goniec Francuzki* zawiera; co następuje. „Okręt, który w 18 dni z Tunetu przybył, przywiózł wiadomość, że *Achmed-Bey*, Dywanowi Tunetańskiemu nowy hattiszeriff Wielkiego Sułtana objawił i zarazem wezwał, ażeby w następującym w Regencyi zaciągu rekruta żadney nie czyniono przeszkody. Zawiadomienie to u Rządu Tunetańskiego tѣm większą sprawiło troskę, że on przeciwko roszczeniom Beja Konstantyny, nie widzi się wspieranym przez obecne okręty francuzkie, i nie otrzymał zasięganey rady u agentów europejskich, którzy instrukcyi na to nie mieli. Do Tunetu nadeszły wiadomości z Trypolu, że Arabowie ze wszech stron, przeciwko wysadzonemu przez *Tahir Baszę* woyskom tureckim powstali. Nie o samych tu rzecz naczelnikach, którzy rozkazom tureckim posłuszeństwa odmawiają, ale i o całej ludności, która broń przeciw Porcie podnosi i woyska jej wypędza.“

— Выходки Англійскихъ журналовъ противу новаго Министерства, дали сегодня поводъ *Журналу Прѣвій* написать имъ отвѣтъ, въ которомъ доказы-
вается, что Франція до сихъ поръ никакимъ образомъ
неотставала отъ трактата четвертаго союза, и совѣсть
недумала нарушать этотъ трактатъ. (A.P.S.Z.)

Лондонъ, 9-го Сентября.

10 го Сентября.

— Турецкій Посланник *Нури-Эфендий* третьяго дня находился съ своимъ Секретаремъ *Вогоридесъ* въ Министерствѣ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Powstawania gazet angielskich przeciwko nowemu Ministerjum naszemu, stały się dzisiaj *Dziennikowi Rozpraw* powodem do odpowiedzi na to, w której stara się dowieść, że Francya dotąd zgoda się od poczwórnego traktatu nie odstąpiła i że łamać ten traktat ani myślała nawet. (A.P.S.Z.)

Londyn, dnia 9 Września.

Dnia 10.

— Poseł Turecki *Nuri-Effendi*, znajdował się z wczorą z Sekretarzem swoim *Wogorides*, w ministerjum interessów zagranicznych.

— *Morning-Post* смеется надъ известіями напечатанными въ Французскихъ журналахъ о томъ, что *Донъ-Карлосъ* для важныхъ дѣлъ намѣренъ отправиться въ Парижъ; этотъ журналъ думаетъ, что еслибъ *Донъ Карлосу* нужно было дѣлать договоры о политическихъ дѣлахъ, то онъ могъ бы это легко исполнить чрезъ своихъ агентовъ.

— На фабрику Гг. *Стефенсона* и комп. въ Нью-кестлѣ, дѣлаютъ паровую машину для чугуной дороги, по которой будутъ проѣзжать въ одинъ часъ 40 Англ. миль. Она назначена для Его Величества Императора Всероссийскаго. Недавно спущенъ изъ верфи хорошо вооруженный пароходъ, построенный по повелѣнію здѣшняго Россійскаго Генеральнаго Консула. При семъ случаѣ общество состоящее изъ 60 особъ, давало большое пиршество, въ которомъ присутствовали всѣ знатнѣйшіе, проживающіе здѣсь Россіяне. Общество здѣлало потомъ прогулку въ Норъ, и вечеромъ возвратилось въ Лондонъ.

— Придворная Пекинская газета отъ 15-го Апрѣля, содержитъ два распоряженія Китайскаго Императора. Въ первомъ объявляется, что будетъ совершено молебствіе и другія обряды потому случаю, что уже наступило время зимы а небыло еще ни снѣга, ни дождя. Изъ втораго распоряженія явствуетъ, что молитвы и кадило были благоуспѣшны, потому, что едва только Императоръ началъ молебствіе тотчасъ пошелъ снѣгъ и дождь, и это продолжалось почти всю ночь. Посему духовенству приказано отпѣть благодарственный молебенъ, а Татарскіе слуги Имп. Двора, должны за то ихъ наградить. (D. P.)

— Въ *Courrier* утверждаютъ, что вопросъ о преобразованіи Верхняго Парламента нынѣ занимаетъ въ Англіи всю публику. Этого преобразованія требуютъ во всѣхъ городахъ Англіи; повсюду составляютъ адреса о принятіи его. Преобразование Верхняго Парламента сдѣлалось лозунгомъ большой и сильной партіи, заключающей въ себѣ, можетъ быть, уже большинство всей націи. Тори и Виги, члены сохранительной партіи и радикалы, всѣ согласны въ томъ, что законодательная власть долѣе не можетъ быть разделена между двумя Палатами, находящимися между собою въ вѣчномъ спорѣ и несогласіи, и утверждаютъ, что вопросъ о преобразованіи достоинства Перовъ, поддерживаемый въ министерскихъ газетахъ, до сихъ поръ все еще не нашелъ большаго числа приверженцевъ. (С. П.)

Г е р м а н і я.

Франкфуртъ, 14-го Сентября.

Е. Высоч. Принцъ *Адамъ* Виртембергскій 11-го ч. с. м. прибылъ въ Штутгартъ.

— Вчера прибыли сюда три Персидскіе Принцы съ своимъ переводчикомъ. (A.P.S.Z.)

Б е л г і я.

Брюссель, 13-го Сентября.

Король третьяго дня изъ Остенды, чрезъ Кале предпринялъ путешествіе въ Англію, и прежде всего заѣдетъ въ Кларемонтъ, гдѣ Е. В. намѣренъ посѣтить свою сестру, Герцогиню *Кентскую* и Принцессу *Викторію*. Генералъ *Гоблетъ* и Г. *Франзъ Праэтъ* сопровождаютъ Короля; Е. В. 19-го ч. опять намѣренъ быть въ Остендѣ, гдѣ Королева и Наслѣдный Принцъ останутся до Его возвращенія.

— Многие, на нѣсколько времени прибывшіе сюда иностранцы, которые о цѣли своего пребыванія и средствахъ содержанія не въ состояніи отвѣчать положительно, получили повелѣніе до 22-го Сентября, когда здѣсь начинаются празднества въ память революціи 1830 года, оставить столицу. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 1-го Сентября.

Diario di Rima объявляетъ неосновательнымъ, сообщенное многими иностранными журналами известіе, что Папскія войска посланы въ Сабину, для усмиренія происшедшаго тамъ народнаго возмущенія.

— Переворотъ, случившійся въ Испаніи не сдѣлалъ здѣсь хорошаго впечатлѣнія, и здѣсь не полагаютъ, какъ въ другихъ мѣстахъ, чтобы движенія въ Южной Испаніи, были полезны для *Донъ-Карлоса*, но даже спасаются на щетъ пріобрѣтенныхъ имъ до сихъ поръ выгодъ.

3-го Сентября.

Третьяго дня Папа со всѣми присутствующими здѣсь Кардиналами, и многими Членами Высшаго Духовенства, шелъ съ процессіей въ Церковь Св. Маріи Маджоре, для совершенія Господу Богу молебствія, объ избавленіи отъ холеры. Стеченіе народа было чрезвычайно велико. — Въ концѣ сего мѣсяца или въ началѣ будущаго, Папа намѣренъ выѣхать въ свой лѣтній замокъ Кастель Гандолфо, что

— *Morning-Post* жартуетъ зъ wiadomości, umieszczonej w dziennikach Paryzkich, iż *Don Carlos* chce się udać do Paryża, dla załatwienia tam ważnych interesów. Wspomniona gazeta mniema, iż gdyby *Don Carlosowi* wypadało układać się względem politycznych okoliczności, mógłby to najlepiej uczynić przez Agentów swoich.

— W fabryce Panów *Stephenson* i spółników w Newcastle robią machinę parową do kolei żelaznej, mającą na godzinę odbywać 40 mil angielskich. Jest przeznaczona dla Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości Wszech-Rossyy. Nie dawno spuszczone z warsztatu kosztownie uzbrojony statek parowy, wybudowany z rozkazu tutejszego Jeneralnego Konsula Rossyjskiego. Przy tej sposobności towarzystwo, złożone z sześćdziesięciu osób, dało wielką ucztę, na której znajdowali się wszyscy bawiący tu znakomitsi Rossyanie. Towarzystwo odbyło potem przejażdżkę do Nore, i wieczorem wróciło do Londynu.

— Gazeta dworska Pekńska z d. 15 Kwietnia obeymuje dwa rozporządzenia Cesarza Chińskiego. W pierwszym Monarcha oznajmuje, iż odbywać się będą modły i obrzędy, z powodu, iż zaczął się czas zimowy, a nie było jeszcze ani śniegu, ani deszczu. Z drugiego rozporządzenia okazuje się, iż modły i kadzidła były skuteczne: ledwo bowiem Cesarz rozpoczął modły, zaczął też śnieg i deszcz padać, co prawie przez całą noc trwało. Polecono więc duchownym, aby odśpiewali hymny dziękczynne, a tatarscy słudzy dworu Cesarzskiego mają ich za to wynagrodzić. (D. P.)

— *Courrier* utrzymuje, iż zapytanie o reformie Izby Wyższej, zajmuje teraz w Anglii całą publiczność. Tej reformy domagają się po wszystkich miastach Anglii, wszędzie układają adressy o jej przyjęcie. Reforma Izby Wyższej stała się godłem wielkiej i silnej partyi, zapewna mającej już za sobą większość całego narodu. Torysowie i Whigowie, Członkowie stronnictwa zachowawczego i radykaliści, wszyscy się zgadzają na to: iż władza prawodawcza nie może być dłużej rozdzieloną między dwie Izby, które znajdują się z sobą w wiecznym sporze i niezgodzie, i zapewniają: iż zapytanie o reformie dostojności Parów, popierane w gazetach ministerjalnych, dotychczas jeszcze nie znalazło większej liczby stronników. (P. P.)

N i e м с у.

Frankfort, 14-go Września.

J. Wys. Xiążę *Adam* Wirtembergski, d. 11 t. m. do Stuttgardu przybył.

— Trzey Xiążęta Perscy z tłumaczem swoim wczoraj tu przybyli. (A.P.S.Z.)

B E L G I A.

Bruxella, 13-go Września.

Król wczoraj z Ostendy przez Kalet do Anglii wyjechał, mając nasamprzód udać się do Claremontu, dla odwiedzenia siostry swej Xiężny *Kent* i Xiężniczki *Wiktoryi*. Jenerał *Goblet* i Pan *Van Praet* towarzyszą Królowi. N. Pan 19-go ma do Ostendy powrócić, gdzie Królowa i Xiążę Następca do powrotu J. Kr. Mości pozostaną.

— Wielu cudzoziemcom, którzy celu swojego bawienia i środków utrzymania się udowodnić nie będą mogli, zalecono opuścić stolicę przed 22-gim Września, w którym-to dniu zaczynają się obchody pamiątki rewolucyi 1830 roku. (A.P.S.Z.)

W ł o с н ь.

Rzym, dnia 1 Września.

Diario di Roma ogłasza za bez zasadną, rozszerzoną przez rozmaite gazety zagraniczne wiadomość, że woyska papieżkie wysłane zostały do Sabiny, dla uśmierzenia powstania narodu, które tam wybuchło.

— Kierunek interesów hiszpańskich nie uczynił tu dobrego wrażenia, i nie widać, jak na innych miejscach, poruszeń w Hiszpanii południowej, na rzecz *Don-Carlosa*, ale się lękają nawet o jego dotąd nabyte korzyści.

Dnia 3.

Zawczoraj Papież ze wszystkimi obecnymi tu Kardynałami i wyższm duchowieństwem w processyi udał się do Kościoła *S. Marii Maggiore*, dla uproszenia Boga o zachowanie od grożącej klęski cholery. Zgromadzenie ludu było nadzwyczaj wielkie. — W końcu tego miesiąca lub na początku przyszłego, Papież ma wyjechać do letniego pałacu w Gandolfo, dla używania tamtejszego przez kilka tygodni powietrza. — W Lutym roku przy-

бы тамъ въ продолженіе нѣсколькихъ недѣль, по обыкновенію, воспользоваться свѣжимъ воздухомъ. — Въ Февралѣ будущаго года, въ Капитоліи будетъ выставка издѣлій народной промышленности, и вмѣстѣ отъ Правительства будутъ назначены награды.

Неаполь, 27-го Августа.

Со вчерашняго дня говорятъ здѣсь о печальныхъ происшествіяхъ, случившихся за нѣсколько предъ симъ дней въ крѣпости Капуа, отстоящей на нѣскольکو миль отсюда. Подробности этого случая еще неизвѣстны. Произошелъ раздоръ между стоящими тамъ 4-мъ Швейцарскимъ и Сицилійскимъ полками, и до того дошло, что должно было запереть ворота города; 5 Швейцарскихъ солдатъ лишились жизни. Полковники обѣихъ полковъ, принужденны были поступить по всей строгости законовъ, и Сициліане за то такъ ожесточились, что убили своего Полковника. 200 чел. вооруженныхъ послѣ того вышли изъ города и бѣжали въ Кампанью, гдѣ они вѣроятно обратятся къ прежнему своему ремеслу. Надобно знать, что здѣшніе Сициліанскіе полки, составлены изъ охотниковъ, т. е. освобожденныхъ галерныхъ невольниковъ и другой сволочи.

1-го Сентября.

Пушечные выстрѣлы возвестили теперь прибытіе Короля въ нашъ портъ, а народъ спѣшить на пути приветствовать Е. В-во восклицаніями: *да здравствуетъ Король!* — Общій вопросъ: избралъ ли онъ себѣ супругу? — Нѣтъ на это отвѣта — не желательно, чтобы выборъ былъ столь благополученъ, какъ первый.

Туринъ, 6-го Сентября.

Е. Величество Король возвратился изъ своего путешествія въ здѣшнюю столицу.

Парма, 2-го Сентября.

Ея Величество Герцогиня, возвратилась сюда изъ своего путешествія въ Вѣну; а потому назначенная 10-го ч. Правительственная Коммиссія уничтожена. (A.P.S.Z.)

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 24-го Августа.

Правительство занимается учрежденіемъ постоянной почты между Константинополемъ и Адрианополемъ.

— Графъ Дандоло, Австрійскій Вице-Адмиралъ, вчера посѣтилъ Великаго Визиря и Министровъ Внутреннихъ и Иностранныхъ Дѣлъ. Завтра онъ въ сопровожденіи *Мушира Ахмедъ Паши*, будетъ обозрѣвать арсеналъ и флотъ, а потомъ сдѣлаетъ посѣщеніе Государственнымъ Вельможамъ.

— Морская язва хотя не прекращается въ Константинополѣ, но рѣдко бываютъ смертные случаи. Напротивъ въ Адрианополѣ умираетъ отъ 70 до 80 человекъ въ недѣлю.

— Султанъ сдѣлалъ недавно на площади *Рамъ Чифликъ* смотръ войска на Европейской образецъ, а потомъ издалъ приказъ по арміи съ изъявленіемъ своего благоволенія. Онъ встрѣченъ былъ музыкою, пушечными выстрѣлами и криками: *да здравствуетъ Падишахъ!* Во всемъ Государствѣ находится уже 37 баталіоновъ милиціи, устроенныхъ по Европейски, особенно въ Румеліи и Натоліи. (D.P.)

Съ Сербскихъ границъ 4-го Сентября.

Князя *Милоша* ожидаютъ въ Бѣлградѣ, гдѣ вѣроятно онъ проживетъ нѣсколько времени въ замкѣ своемъ Топшидерѣ, близъ города. При семъ случаѣ онъ будетъ принимать Императорско-Австрійскаго Консула въ Бѣлградѣ *Г. Мигановича*, который не поднесъ еще ему вѣрующей грамоты. (G.C.)

ЕГИПЕТЪ.

Александрія, 15-го Августа.

Сегодня поутру Французская эскадра, состоящая изъ 3 линійныхъ кораблей и 2 фрегатъ, стала на якорѣ въ здѣшнемъ портѣ и Адмиралъ *Гюгонъ* выступилъ на берегъ. Слышно, что также вскорѣ прибдетъ Англійская эскадра. (G.C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Изъ Лондона пишутъ: *Г-жа Мартино* извѣстная своими сочиненіями о политической экономіи, послѣ 20-лѣтняго отсутствія, возвратилась изъ Северо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ.

— Третьяго дня разнесся слухъ, будто бы *Г. Талейранъ* опасно занемогъ. Дѣло состоитъ въ томъ, что онъ упалъ съ колясочки, въ которой его возятъ лакеи по аллеямъ сада въ Валансе: это называется у него гулять пѣшкомъ. Его подняли лишеннаяго чувствъ; но чрезъ полчаса, онъ опять пришелъ въ себя, и этотъ несчастный случай не имѣлъ дурныхъ послѣдствій.

szlego na Kapitolium ma byc wystawa dzieł krajowego przemysłu, i razem mają byc od Rządu wyznaczone nagrody.

Неаполь, 27-го Сierпня.

Od dnia wczorajszego mówią tu o niepomysłnych wypadkach, które przed kilką dniami zaszły w twierdzy Capua, o kilka mil stąd odległej. Bliższe szczegóły tego jeszcze nie są wiadome. Zwada zaszła między 4-ym stojącym tam Szwajcarskim półkiem, a jednym Sycylijskim, która się posunęła do tego stopnia, iż musiano zamknąć bramy miasta, a pięciu żołnierzy szwajcarskich utraciło życie. Półkownicy tych 2-ch półków, zmuszeni byli postąpić z całą praw surowością, przez co Sycyliozycy tak byli rozjątrzeni, iż zamordowali swego Półkownika. 200 uzbrojonych ludzi opuściło wkrótce miasto i udali się do Campanii, gdzie zapewne powrócą do dawniejszych swych zatrudnień. Wiedzieć bowiem należy, że tutejsze półki Sycylijskie złożone są z ochotników, t. j. uwolnionych więźniów z galery, i różnych innych włóczęgów.

Dnia 1-go Września.

Wystrzały działowe w tej właśnie chwili zwiastują przybycie Króla do portu naszego. Ludność z pośpiechem ulicami bieży dla powitania Króla wykrzykami: *Niech żyje Król!* — Powszechnie jest pytanie: czy obrał dla siebie żonę? — Nie ma na nie odpowiedzi — ale życzyć należy, ażeby wybór ten był tak szczęśliwy, jak pierwszy.

Turyn, 6-go Września.

J. Kr. Mość z podróży swej wrócił do tutejszej stolicy.

Parma, 2-go Września.

Jey Xiążęca Mość z podróży swej do Wiednia, znowu tu przybył. Mianowana więc 10-go Czerwca t. r. Kommissya Rządowa, została zamkniętą. (A.P.S.Z.)

ТУРСЯ.

Konstantynopol, d. 24 Sierpnia.

Rząd zajmuje się urządzeniem stałej poczty między Stambułem a Adrynapolem.

— Hrabia Dandolo, Vice-Admirał Austriacki, odwiedził dnia wczorajszego Wielkiego Wezyra, tudzież Ministrów Spraw Wewnętrznych i Zagranicznych. Jutro w towarzystwie *Muszyra Achmed-Baszy*, zwiedzi arsenał i flotę, a potem odda wizyty magnatom państwa.

— Powietrze nie ustaje wprowadzić w Stambule, ale rzadkie są już z niego wydarzenia śmierci. Natomiast umiera w Adrynapolu od 70 do 80 osób na tydzień.

— Sułtan odbył nie dawno sposobem europejskim przegląd woyska na równinie *Ramiz Czyflik*, a potem wydał rozkaz dzienny z oświadczeniem swego zadowolenia. Przyjęty został muzyką, salwami działowemi i okrzykiem: *Niech żyje Padyszach!* W całym kraju jest już 37 batalionów milicyi, urządzonej na sposób europejski, szczególniej w Rumelii i Natolii. (D.P.)

Od granic Serbii, 4 Września.

Xiążę *Milosz* spodziewany w Białogrodzie, gdzie zapewne przez czas niejaki mieszkać będzie w zamku swoim Topsiszyder, blisko miasta położonym. Przy tej sposobności przyymie zarazem Cesarsko-Austriackiego konsula w Belgradzie, Pana *Mihanowicza*, który nie złożył jeszcze swych listów wierzytelnych. (G.C.)

ЕГИПЕТ.

Alexandria, 15 Sierpnia.

Dzisiaj rano eskadra francuzka, złożona z 3-ech okrętów liniowych i 2 fregat, stanęła na kotwicy w porcie tutejszym i zaraz Admirał *Hugon* na ląd wyszedł. Słychać, iż w krótkce przybędzie także eskadra angielska. (G.C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Pani *Martineau*, znana z pism swoich o ekonomii politycznej, po dwódziesto-letniej nieobecności, powróciła ze Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej. do Londynu.

— W Paryżu rozbiegła się pogłoska, jakoby *Talleyrand* niebezpiecznie zachorował. Rzecz ma się tak: wypadł on z kolaseczki, w której woził go lokaje po szpalerach ogrodu w Valancay: co u niego nazywa się przechadzką; podniesiono go bez czucia; lecz w pół godziny, znowu przyszedł do siebie, i nieszczęśliwy ten przypadek nie miał złych skutków.